

Студијски програм: ОАС Екологија и заштита природе
Назив предмета: Екологија синантропних глодара
Наставник/наставници: Оливера Бјелић Чабрило
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
Циљ предмета Циљ предмета је упознавање студената са представницима реда Rodentia који су везани за антропогене екосистеме; стицање знања о њиховој биологији, екологији, епизоотиолошком, епидемиолошком и економском значају, као и методама процене густине њихове бројности, превенције и контроле.
Исход предмета Након завршеног курса, студенти су оспособљени да разликују синантропне и хемисинантропне врсте глодара, која станишта преферирају, посебно у урбаним екосистемима, да установе које врсте су присутне и одреде њихову бројност, те су упознати са епизоотиолошко-епидемиолошким и економским значајем који дате врсте имају за човека, кућне љубимце, домаће животиње и животну средину. Студенти су оспособљени да планирају и спроводе мере превенције, контроле бројности и сузбијања потенцијално штетних врста глодара.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Преглед здравствено и економски значајних врста глодара за човека. Биологија и екологија синантропних и хемисинантропних врста глодара. Епизоотиолошко-епидемиолошки значај штетних глодара. Зоонозе изазване вирусима, бактеријама, протозоама и гљивицама. Зоонозе изазване пантљичарама, метиљима, ваљкастим и бодљоглавим црвима. Инфекције изазване ектопаразитима. Популационе флукуације код глодара. Економски значај глодара и штете које изазивају. Методе за процену штете изазваних глодарима. Методе за процену бројности и густине популација мишова и глодара. Контрола популација штетних врста глодара. Превентивне и директне мере борбе против штетних глодара. Врсте родентицида и начини примене. Организација спровођења дератизације. Практично спровођење дератизације. Мере заштите при извођењу дератизације. <i>Практична настава</i> Метода ловних површина. Поступак ловне линије (трансекта) са теренским радом. Ловне клопке за глодаре. Метод квадрата. Маркирање глодара. Шнабелов центзус. Леслијева метода линеарне регресије. Bailey-ева метода. Регистровање склоништа и активних рупа глодара са теренским радом. Метод пробних (плацебо) маца. Методе процене бројности популација глодара у урбаним срединама. Henderson-Tilton-ова метода. Richards-Huson-ова метода. Израда плана и спровођење дератизације за различите објекте (стамбена зграда, месна индустрија, фармацеутска индустрија, вртић, фарма). Одбрана семинарског рада.
Литература Катарановски Д, Катарановски М. 2021. Штетни глодари – биологија, епизоотиологија, екологија и контрола бројности, Београд: NNK Internacional, Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Београд. Бјелић-Чабрило О, Благојевић Ј, Чабрило Б, Јовановић В, Миљевић М, Тошић Б. 2021. Епизоотиолошка улога глодара на територији Републике Србије. У: Јевтић М, Белић Б, Савић С (уредници). Једно здравље. Монографије научних скупова АМН СЛД, волумен 10, број 1. Академија медицинских наука Српског лекарског друштва. стр. 159-175 Buckle A, Smith R. 2015. Rodent Pests and their Control, 2nd Edition. CAB International. – Одабрана поглавља. Krebs C. 2013. Population Fluctuations in Rodents. The University of Chicago Press, Chicago and London. Bonnefof, X, Kampen, H, Sweeney K. 2008. Public Health Significance of Urban Pests. World Health Organization, Regional Office for Europe. – Одабрана поглавља.

Јуришић А, Ивановић И., ...Поткоњак а. 2021. Приручник за контролу и сузбијање глодра у шумарству – практикум. ЈП Војводинашуме, Петроварадин			
Gratz N. 2006. The vector- and rodent-borne diseases of Europe and North America: their distribution and public health burden. Cambridge University Press. – Одабрана поглавља.			
Релевантни стручни и научни радови из одговарајуће области.			
Број часова активног наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 0+2	
Методи извођења наставе			
Теоријска настава (предавања и консултације), анализа студија случаја, као и стручних и научних радова на задату тему; практична настава (вежбе, теренски рад, израда пројеката и одбрана семинарских радова, посете ддд фирмама)			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	70
Практична настава	5	усмени испит	-
колоквијум-и	-		
семинар-и	20		